Rozhovor s osobnosťou mesiaca

doc. MUDr. Zbyňkom Schronerom, PhD.

Doc. MUDr. Zbynek Schroner sa narodil v Ilave. Študoval na Lekárskej fakulte Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach (LF UPJŠ). Počas štúdia absolvoval študentský program na univerzite v Linköpingu vo Švédsku.

Po ukončení štúdia nastúpil na III. internú kliniku UPJŠ a FNLP v Košiciach. Počas tohto obdobia získal atestáciu I. stupňa v odbore vnútorné lekárstvo, nadstavbovú atestáciu v odbore diabetológia a poruchy látkovej premeny a výživy. V rámci externého doktorandského štúdia na LF UPJŠ v Košiciach získal titul PhD. Neskôr sa rozhodol pre zmenu a prestúpil na IV. internú kliniku UPJŠ a FNLP v Košiciach. V tomto období habilitoval a získal titul docent na JLF UK v Martine. Popri práci na IV. internej klinike LF UPJŠ a FNLP Košice viedol diabetologickú ambulanciu v NsP Moldave nad Bodvou. Potom si otvoril súkromnú internú

a diabetologickú ambulanciu Schroner MED, s. r. o. Zastáva tiež funkciu prednostu Kliniky geriatrie a ošetrovateľstva UPJŠ LF a VŠOUG sv. Lukáša v Košiciach, n. o.

Popri bohatej klinickej praxi zastáva funkcie Hlavného odborníka MZ SR pre odbor diabetológia a poruchy látkovej premeny a výživy, podpredsedu OPS A10 pre antidiabetiká, podpredsedu SDS a vedúceho redaktora časopisu SDS: Diabetes a obezita. Zároveň je hlavným investigátorom viacerých klinických štúdií II. – III. fázy, aktívnym prednášajúcim a garantom odborných podujatí.

Čo vás najviac potešilo v uplynulom roku 2022?

Najviac ma potešili úspechy mojej 12-ročnej dcéry, jednak v škole a jednak v športe – v tenise.

Ako hlavný odborník pre diabetológiu a poruchy látkovej premeny a výživy ste kľúčovou osobou pri presadzovaní nových liekov pre pacientov s diabetom. Čo priniesol v tomto zmysle rok 2022 a na čo sa môžeme tešiť v tomto roku?

V tomto roku sa môžeme tešiť, že 1. apríla 2023 príde do klinickej praxe na Slovensku nový nesteroidný antagonista mineralokortikoidných receptorov – finerenón. Finerenón rozširuje naše portfólio liečby pacienta s chronickou obličkovou chorobou a diabetes mellitus (DM) 2. typu, poskytuje tiež významný renoprotektívny a kardioprotektívny účinok.

Očakávaný je aj príchod nového lieku na liečbu hypercholesterolémie – inclisiranu, ktorý má unikátny mechanizmus účinku a umožní sa tak aj pacientom s relatívne nižšími hladinami LDL-cholesterolu prístup k modernej hypolipidemickej liečbe. Zároveň, pre pacientov s vysokým a veľmi vysokým kardiovaskulárnym rizikom, ktorí potrebujú rýchle a významné zníženie hladiny LDL-cholesterolu na zníženie rizika opakovaných kardiovasku-

lárnych príhod, naďalej zostáva možnosť liečby inhibítormi PCSK9, ktoré sú stále viac využívané aj u pacientov s diabetom. Je dokázané, že akékoľvek zníženie hladiny LDL-cholesterolu u vysokorizikových pacientov je z pohľadu prognózy pacienta (zníženie rizika hlavne kardiovaskulárnych príhod) veľmi významné.

Významným úspechom je tiež to, že od 1. marca 2023 dochádza k úprave (rozšíreniu) indikačných kritérií na preskripciu v súčasnosti preferovaných skupín v liečbe DM 2. typu, a to inhibítorov SGLT2 a agonistov GLP-1 receptorov, ako aj fixných kombinácií inzulínov a agonistov GLP-1 receptorov.

Z titulu svojej funkcie ste partnerom pre ministerstvo zdravotníctva a pre VšZP. Zlepšuje sa situácia v ambulantnej sfére? Stane sa diabetológia atraktívnejším odborom pre mladých lekárov?

To je veľmi zložitá otázka. Na jednej strane je odbor diabetológia a poruchy látkovej premeny a výživy jedným z najdynamickejšie sa rozvíjajúcich odborov internej medicíny, keďže v máloktorom odbore bolo za posledné desaťročie toľko nových poznatkov, vyvinutých nových liekov, ktoré sa dostali aj do klinickej praxe (farmaká založené na inkretínovom účinku, inhibítory SGLT2, nové inzulínové analógy), nových technológií (inzulínové pumpy, senzory na kontinuálny monitoring glykémií), ako práve v diabetológii. Na druhej strane je bodové ohodnotenie práce v diabetologických ambulanciách veľmi nízke a v súčasnosti máme aj výrazný problém so zvyšujúcou sa cenou energií.

Diabetológia ako samostatný odbor je veľmi citlivá a stále otvorená téma. Aký je váš názor na tento problém? Vidíte svetlo na konci tunela?

Ja ho určite vidím. V súčasnosti sa rokuje o problematike spoločného študijného programu Diabetológia a endokrinológia, ale za podmienky, že sa zachovajú doterajšie samostatné špecializačné odbory, kódy a ambulancie, odborné spoločnosti, hlavní odborníci. Ide o dlhoročný nevyriešený problém. Jeho vyriešenie je dôležité pre udržanie starostlivosti a kontinuity u diabetických pacientov, ktorý je na Slovensku vybudovaný a funguje už vyše 30 rokov. Vyriešenie uvedenej situácie by stabilizovalo situáciu mladých lekárov, ktorí chcú ostať na Slovensku a majú záujem práve o prácu v odbore diabetológia a poruchy látkovej premeny a výživy. Zároveň by toto riešenie nepoškodilo záujem oboch strán, diabetológov aj endokrinológov.

Diabetes mellitus 2.typu patrí medzi civilizačné ochorenia, na rozvoji ktorých sa podieľajú aj ovplyvniteľné rizikové faktory. Aký je váš názor na obéznych pacientov s diabetom, ktorí navyše fajčia, majú sedavý spôsob života a nedokážu nájsť motiváciu na zmenu prístupu k životu a zdraviu?

DM 2. typu sa len zriedka prejavuje ako izolované zvýšenie hodnôt krvného cukru, často je sprevádzaný poruchami v hladinách krvných tukov, vysokým krvným tlakom a inými

ochoreniami, ktoré sú aj samostatne schopné poškodiť srdce a cievny systém. Väčšinu týchto ochorení vieme v súčasnosti efektívne liečiť tabletkami. Je však nutné zdôrazniť fakt, že prognóza diabetika napriek najlepšej a najdrahšej liečbe závisí z vyše 50 % od jeho vlastného prístupu k chorobe a ochoty akceptovať a dodržiavať diétne a režimové opatrenia, ktoré sú pre úspech liečby nevyhnutné. Preto je potrebné každého diabetika na začiatku ochorenia poučiť o podstate choroby, možnostiach liečby, diétnom a pohybovom režime. Diabetik sa tak stáva aktívnym a konštruktívnym spolutvorcom liečby. Dôležité je tieto vedomosti priebežne dopĺňať a kontrolovať. Je to časovo náročná práca, ale je praxou potvrdené, že je efektívna. Je mnoho diabetikov, ktorí prežívajú aj desaťročia kvalitný, plnohodnotný život bez závažných komplikácií.

Prezraďte nám na záver, na čo sa najviac tešíte v tomto roku?

Najviac sa teším na naše každoročné návštevy kúpeľov v Piešťanoch. A tiež v tomto roku aj na to, že pri príležitosti okrúhleho výročia svadby sa chystáme osláviť to s manželkou aj s dcérou v Paríži.

Ďakujeme vám za rozhovor

Odborná redakcia DIA News